Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 91.402 van 6 december 2000

A. 75.988/VI-15.443

In zake : **de gemeente Schaarbeek,**

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jean BOURTEMBOURG, advocaat,
Zwitserlandstraat 24
1060 Brussel,

tegen :

het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
vertegenwoordigd door zijn Regering,

dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Marc UYTTENDAELE, advocaat,
Kapitein Crespelstraat 2-4
1050 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 9 oktober 1997 ingediende verzoekschrift, waarbij de gemeente Schaarbeek de nietigverklaring vordert van het besluit van 27 juni 1997 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende vernietiging van het besluit van 26 februari 1997 van haar gemeenteraad, waarbij Claudine BELLEFONTAINE met ingang van 1 maart 1997 vast benoemd wordt als opsteller;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van Mevr. DAGNELIE, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 5 april 2000, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 27 oktober 2000, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 27 november 2000;

Gehoord het verslag van de heer CLOSSET, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. BOURTEMBOURG, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, en van Mr. VAN LAER, loco Mr. UYTTENDAELE en Mr. WITMEUR, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van Mevr. DAGNELIE, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de gemeenteraad van Schaarbeek, bij besluit van 26 februari 1997, Claudine BELLEFONTAINE met ingang van 1 maart 1997 vast benoemd heeft als opsteller; dat in dat besluit staat dat betrokkene geslaagd is voor het schriftelijk gedeelte van het examen over de elementaire kennis van de tweede taal; dat dat besluit op 14 april 1997 geschorst is door de vice-gouverneur van het arrondissement Brussel-Hoofdstad op de grond dat betrokkene niet geslaagd was voor het schriftelijk en het mondeling examen over de elementaire kennis van de tweede taal, voorgeschreven bij artikel 21, §§ 2 en 5, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966; dat de gemeenteraad bij besluit van 23 april 1997, dat op 20 mei 1997 bij de gewestregering is ingekomen, zijn besluit van 26 februari 1997 gehandhaafd heeft, hetgeen hij heeft gewettigd "doordat betrokkene een ambt vervult waarbij ze geen contact heeft met het publiek"; dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering op 27 juni 1997 het bestreden besluit heeft uitgevaardigd waarbij het gemeenteraadsbesluit van 26 februari 1997 vernietigd wordt; dat dat besluit, dat bij brief van 8 augustus 1997 aan verzoekster ter kennis is gebracht, een brief die op 11 augustus 1997 ontvangen is, gemotiveerd is als volgt :

" (...)

> Overwegende dat de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966 de openbare orde raken; dat het bewijs dat die wetten, inzonderheid artikel 21, §§ 2 en 5, ervan, in acht zijn genomen, geleverd moet worden door de plaatselijke diensten die in Brussel-Hoofdstad zijn gevestigd; dat dat bewijs in het onderhavige geval ontbreekt";

Overwegende dat de verzoekende gemeente het afschrift van het besluit van 5 november 1997 van haar gemeenteraad heeft overgelegd, waarbij haar college van burgemeester en schepenen gemachtigd wordt dit beroep in te stellen, wat laatstgenoemd college op 7 oktober 1997 beslist heeft te doen; dat de verwerende partij derhalve ten onrechte de ontvankelijkheid van het beroep

betwist op de grond dat niet bewezen is dat de gemeenteraad de genoemde machtiging heeft verleend;

Overwegende dat deze partij tevens ten onrechte de ontvankelijkheid van het beroep betwist op de grond dat het bestreden besluit, aangezien daartegen geen beroep tot nietigverklaring is ingesteld door de betrokken Claudine BELLEFONTAINE, die zich aldus stilzwijgend bij dat besluit heeft neergelegd, definitief is geworden, en de verzoekende partij daarenboven geen rechtmatig belang heeft bij de nietigverklaring van dat besluit voorzover die verzoekende partij een kennelijk onwettige handeling probeert te handhaven, aangezien de betrokkene kennelijk niet voldoet aan één van de vereisten gesteld bij de wetten op het gebruik van de talen; dat een ondergeschikt bestuur er immers belang bij heeft een handeling van de toezichthoudende overheid die volgens dat bestuur onwettig is, te laten vernietigen, ook al heeft de persoon op wie de beslissing betrekking heeft die door de betrokken overheid ongedaan is gemaakt, zelf niet de nietigverklaring van de bewuste handeling gevorderd; dat dat belang geenszins onrechtmatig is;

Overwegende dat een middel, het eerste van het beroep, ontleend is aan "schending van artikel 21, §§ 2 en 5, van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken, aan dwaling omtrent de motieven, aan schending van het beginsel van behoorlijk bestuur en aan machtsoverschrijding, voorzover bij de bestreden handeling een bevordering wordt vernietigd (...) op de grond dat de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken de openbare orde raken en het aan de plaatselijke diensten staat aan te tonen dat die wetten in acht zijn genomen (...), en dat bewijs in het betrokken geval ontbreekt, terwijl het begrip "ambt, waarvan de titularis omgang heeft met het publiek", in concreto beoordeeld dient te worden door de benoemende overheid onder het toezicht van de toezichthoudende overheid, dat (deze) het contact met het publiek in het kader van het ambt van opsteller in de gemeente Schaarbeek geenszins in concreto beoordeeld heeft (en) dat het besluit waarbij de

benoeming van een ambtenaar wordt vernietigd in ieder geval melding moet maken van het feit dat deze ambtenaar moet omgaan met het publiek en het niet voldoende is dat erin wordt gesteld, zonder nader onderzoek van het dossier, dat het aan de plaatselijke diensten staat het bewijs te leveren dat de wetten in acht zijn genomen (...) zonder de door de plaatselijke overheid gegeven wettiging te betwisten";

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat de verplichting de tweede landstaal te kennen verband houdt met de aard van het uitgeoefende ambt, waarbij toevallig of occasioneel contact voldoende is opdat die verplichting van toepassing is; dat ze opmerkt dat aangaande betrokkene nadien, namelijk op 5 november 1997, een nieuw besluit is uitgevaardigd, waarbij ze in diezelfde hoedanigheid wordt benoemd en waartegen thans een beroep nr. A.78.385/VI-14.557 hangende is, en dat de gemeenteraad in het kader van dat beroep gesteld heeft dat betrokkene een betrekking vervulde waarbij ze "niet voortdurend omgaat met het publiek", waarmee ze toegeeft dat occasionele contacten mogelijk zijn; dat ze in haar laatste memorie nog opmerkt dat het aan de benoemingsgerechtigde overheid staat om in de motivering van haar besluit nauwkeurig de feitelijke gegevens op te geven waaruit blijkt dat betrokkene in de uitoefening van haar ambt al dan niet zal omgaan met het publiek, en zulks om de toezichthoudende overheid in staat te stellen haar wettigheidscontrole concreet en daadwerkelijk uit te oefenen; dat ze onderstreept dat het gemeenteraadsbesluit van 23 april 1997 geen zulke feitelijke gegevens bevat, doch slechts een "vage en clichéachtige formulering"; dat ze daaruit besluit dat de regering rechtmatig heeft kunnen stellen dat niet was aangetoond dat artikel 21, §§ 2 en 5, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken in acht was genomen; dat volgens haar de toezichthoudende overheid aldus haar toezichtsbevoegdheid niet concreet heeft kunnen uitoefenen en haar niet verweten kan worden dat ze dat niet heeft kunnen doen;

Overwegende dat in het bestreden besluit tegen het gemeenteraadsbesluit van 18 februari 1998 wordt ingebracht dat daarmee de wet, in casu artikel 21, §§ 2 en 5, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken wordt geschonden, voorzover het bewijs niet was geleverd;

Overwegende dat het genoemde artikel 21, § 5, het volgende bepaalt :

" Onverminderd voorgaande bepalingen kan niemand benoemd of bevorderd worden tot een ambt of betrekking, waarvan de titularis omgang heeft met het publiek, indien hij er niet mondeling van laat blijken door een aanvullend examengedeelte of door een bijzonder examen, dat hij een aan de aard van de waar te nemen functie aangepaste voldoende of elementaire kennis bezit van de tweede taal";

Overwegende dat deze bepaling niet ambtshalve tweetaligheid oplegt aan iedere ambtenaar van een plaatselijke dienst van Brussel-Hoofdstad; dat de benoemende overheid op het tijdstip waarop een benoeming wordt gedaan of een bevordering wordt toegekend dient te beoordelen of, rekening houdend met concrete gegevens die eigen zijn aan het ambt, de bekleder van dat ambt al dan niet zal moeten omgaan met het publiek, en zulks onder het - op gelijke wijze uitgeoefende - toezicht van de toezichthoudende overheid;

Overwegende dat het bestreden besluit in het onderhavige geval niet de verklaring aanvecht die wordt gegeven in het gemeenteraadsbesluit van 20 mei 1997, luidens welke betrokkene een betrekking vervult waarbij ze niet omgaat met het publiek; dat er louter, in algemene bewoordingen, in gesteld wordt dat het aan de plaatselijke overheid staat aan te tonen dat de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken geëerbiedigd zijn en zulks niet geschied is; dat zulk een overweging aantoont dat de toezichthoudende overheid in het onderhavige geval geenszins concreet is nagegaan of het ambt van betrokkene van die aard was dat ze, al was het occasioneel, zou omgaan met het publiek zodat een schriftelijke en mondelinge elementaire kennis van de tweede taal vereist is;

Overwegende dat de Regering, indien ze van oordeel was dat de door de genoemde gemeenteraad verstrekte uitleg onvoldoende was opdat zij haar toezicht kon uitoefenen, ze bij de gemeente de stukken en alle andere beoordelingsgegevens had moeten opvragen die ze nodig achtte om een beslissing te kunnen nemen; dat de toezichthoudende overheid immers, bij de uitoefening van haar toezichtsbevoegdheid niet verplicht is alleen rekening te houden met de motivering van de gemeenteraadsbesluiten; dat ze haar toezicht mag en moet uitoefenen aan de hand van een volledig en grondig onderzoek van de dossiers, en ze daartoe om de vereiste verduidelijkingen mag en moet vragen;

Overwegende dat het middel gegrond is; dat er geen grond is het tweede middel van het beroep te onderzoeken,

B E S L U I T :

<u>Artikel 1</u>.

Het besluit d.d. 27 juni 1997 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende vernietiging van het besluit van 26 februari 1997 van de gemeenteraad van Schaarbeek, waarbij Claudine BELLEFONTAINE met ingang van 1 maart 1997 vast benoemd wordt als opsteller, wordt vernietigd.

Artikel 2.

Dit arrest zal op dezelfde wijze als het vernietigde besluit worden bekendgemaakt.

Artikel 3.

De kosten, bepaald op 7.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op zes december tweeduizend door :

de HH.	CLOSSET,	kamervoorzitter,
	HANSE,	staatsraad,
	LEWALLE,	staatsraad,
	HARMEL,	griffier.

De Griffier, **De Voorzitter,**

P. HARMEL. **Ch.-L. CLOSSET.**

**VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.**